

Protokół

z kontroli problemowej przeprowadzonej w Miejsko – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sędziszowie

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sędziszowie jest gminną jednostką organizacyjną i budżetową utworzoną do realizowania zadań własnych i zadań zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje teren Miasta i Gminy Sędziszów, który liczy w sumie 13 080 mieszkańców.

Burmistrzem Miasta i Gminy jest Pan Waław Szarek.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sędziszowie został powołany na mocy Uchwały Nr III/17/9090 Rady Narodowej Miasta i Gminy w Sędziszowie z dnia 27 kwietnia 1990 r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą „Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sędziszowie”.

Ośrodek posiada własny REGON 290005567 i NIP 656-18-13-896.

P. o kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sędziszowie jest Pan Grzegorz Grzywnowicz

Ośrodek działa w oparciu o:

- 1) Statut stanowiący załącznik do Uchwały Nr V/43/2004 Rady Miasta w Sędziszowie z dnia 7 września 2004 r. w sprawie uchwalenia Statutu Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sędziszowie. Ostatniej aktualizacji dokonano Uchwałą Nr XXI/219/2008 Rady Miejskiej w Sędziszowie z dnia 26 sierpnia 2008 r. w sprawie zmian w Statucie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sędziszowie. W § 4 ust. 1 pkt 2 statutu wskazano sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej, a w obecnym systemie prawnym obowiązuje zapis o sporządzaniu, zgodnie z art. 16 a, oceny w zakresie pomocy społecznej,
 - w pkt 12 widnieje zapis mówiący o prowadzeniu i zapewnieniu miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych, a winno być prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych,
 - pkt 13 w obecnym systemie prawnym jest uchylony,
 - stwierdzono również brak w w/w § zapisu o pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, o przyznawaniu i wypłacaniu zasiłków stałych oraz o opłacaniu składek na ubezpieczenie zdrowotne

określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W § 4 ust. 2 nie ujęto zadania związanego z współpracą z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy.

Natomiast w zadaniach zleconych gminie wymienionych w § 4 ust. 3 pkt 1 i 2 w obecnym systemie prawnym jest uchylony. Stwierdzono również, iż w w/w § nie ujęto zadań związanych z przyznawaniem i wypłacaniem zasiłków celowych, a także udzielaniem schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom oraz z wypłacaniem wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

W § 10 ust. 3 przywołano ustawę z dnia 26 listopada 1998 roku o finansach publicznych (Dz. U. z 2003 r., Nr15 poz. 148 z póź. zm), która z dniem 1 stycznia 2006 roku została uchylona.

W § 12 w strukturze Ośrodka nie ujęto Świetlicy Środowiskowej.

- 2) Regulamin pracy wprowadzony Zarządzeniem Nr 3/2010 p.o. Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sędziszowie z dnia 15 czerwca 2010 roku.
- 3) Zarządzenie Nr 4/2010 p.o. Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sędziszowie z dnia 1 sierpnia 2008 roku w sprawie Regulaminu wynagradzania pracowników Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sędziszowie.
- 4) Zarządzenie Nr 10/2011 p.o. Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sędziszowie z dnia 21 grudnia 2011 roku w sprawie zmian wprowadzonych w regulaminie organizacyjnym i regulaminie wynagradzania pracowników Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sędziszowie.
- 5) Uchwałę Nr III/17/2010 Rady Miejskiej w Sędziszowie z dnia 30 grudnia 2010 roku w sprawie zasad przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze oraz szczegółowe zasady częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania.
- 6) Uchwałę Nr XVI/125/2011 Rady Miejskiej w Sędziszowie z dnia 29 grudnia 2011 roku w sprawie ustalenia kosztu 1 godz. usług opiekuńczych w 2012 roku świadczonych przez opiekunki domowe Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sędziszowie.
- 7) Zarządzenie Nr 115/2011 Burmistrza Sędziszowa z dnia 30 września 2011 roku w sprawie powierzenia Grzegorzowi Grzywnowiczowi funkcji pełnienia obowiązków kierownika MGOPS w Sędziszowie i udzielenia upoważnienia do prowadzenia spraw jednostki, w tym do postępowań oraz wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych oraz pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

8) Zarządzenie Nr 8/2011 p. o. kierownika MGOPS w Sędziszowie z dnia 6 grudnia 2011 roku w sprawie odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami i realizowania przez MGOPS w Sędziszowie.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Barbara Smolanko – inspektor w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 628/2012 z dnia 27 czerwca 2012 r., wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Renatę Segiecinska.;
2. Renata Gwóźdź – koordynator kontroli – starszy specjalista w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 629/2012 z dnia 27 czerwca 2012 r., wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Renatę Segiecińską.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli - Kontroli zewnętrznych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sędziszowie* pod pozycją Nr 11.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 28 - 29 czerwca oraz 2 – 3 lipca 2012 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2009 r., Nr 175, poz. 1362 ze zmianami) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2011 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. *Funkcjonowanie ośrodka w zakresie zatrudnienia i organizacji pracy.*
2. *Ocena realizacji zadań własnych gminy dofinansowywanych z budżetu państwa.*
3. *Jakość usług opiekuńczych na terenie gminy ze szczególnym uwzględnieniem usług świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych lub osób w podeszłym wieku.*
4. *Kontrola jakości pracy socjalnej poprzez analizę indywidualnych przypadków ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania instrumentów pracy socjalnej - kontraktu socjalnego oraz wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.*

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sędziszowie mieści się w budynku przy ulicy Kardynała Wyszyńskiego 4, 28-340 Sędziszów, tel. 41 381 – 21 - 69. W wyniku przeprowadzonej wizytacji ustalono, że Ośrodek zajmuje dziewięć pomieszczeń. Pokoje wyposażone są w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej, warunki lokalowe dają klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Teren gminy został podzielony na 6 rejonów opiekuńczych proporcjonalnie do liczby mieszkańców.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji MGOPS jest bezrobocie, ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność.

Wyplata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest w Kasie Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sędziszowie lub przelewem na indywidualne konta bankowe klientów.

Ad. 1 Funkcjonowanie ośrodka w zakresie zatrudnienia i organizacji pracy.

Przedmiotem kontroli w zakresie zatrudnienia była kadra zatrudniona w obszarze pomocy społecznej, tj. p. o. kierownika, pracownicy socjalni oraz pracownicy świadczący specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. (Zał. Nr 1 – Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze).

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Sędziszowie zatrudnionych jest 7 pracowników socjalnych oraz 2 pracowników w wymiarze 1,5 etatu świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, iż osoba p. o. Kierownika nie posiada specjalizacji z zakresu pomocy społecznej, o której mowa w art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Z wyjaśnień udzielonych przez p. o. kierownika wynika, iż po ustaleniach dokonanych z Burmistrzem Sędziszowa, Pan Grzegorz Grzywnowicz, pełniący w chwili obecnej obowiązki kierownika zobowiązany został do podjęcia studiów podyplomowych w zakresie specjalizacji w pomocy społecznej w roku 2012, a następnie po ich ukończeniu i uzyskaniu dyplomu planowany jest do objęcia stanowiska kierownika kontrolowanej jednostki. (Zał. nr 2 – wyjaśnienie p. o. kierownika MGOPS w sprawie uzupełnienia kwalifikacji). Pracownicy socjalni oraz opiekunki świadczące specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce posiadają właściwe kwalifikacje na zajmowanych stanowiskach. Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- miernik: liczba mieszkańców gminy

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS = 13 080/7 = 1 869

Z powyższego wynika, iż stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.), na jednego pracownika socjalnego przypada 1 869 mieszkańców.

Ad. 2 Ocena realizacji zadań własnych gminy dofinansowywanych z budżetu państwa

Zasiłki stałe.

Zgodnie z danymi zawartymi w sprawozdaniu Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej wynika, iż w 2011 roku pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla **51 osób**, w tym dla **37 osób samotnych**. Za **46 osób** Ośrodek opłacał składkę zdrowotną. Łączna

kwota wypłaconych zasiłków stałych w 2011 roku to **145 190 zł**. W pierwszym półroczu 2012 roku zasiłek stały wypłacono dla **44 osób**, w tym dla **34** samotnie gospodarujących, za **43 osoby** opłacono składkę zdrowotną. Łączna kwota wypłaconych zasiłków w tym okresie wynosi **72 970 zł**.

Kontroli poddano losowo wybrane teczki z dokumentacją stałych zasiłkobiorców, na podstawie której wydano decyzje administracyjne nr:

MGOPS-5010/Rs/51/VIII/2010; MGOPS-5010/Rs/29/IX/2011; MGOPS-5010/Rs/36/II/2012; MGOPS-5010/Rs/37/V/2011; MGOPS-5010/Rs-6/07/VII/2011; MGOPS-5010/Rs/49/VII/2009; MGOPS-5010/Rs/29/zm/VI/2010; MGOPS-5010/Rs/37/V/2011; MGOPS-5010/Rs/54/XI/2010; MGOPS-5010/Rs/29/IX/2011.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawiera dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty potwierdzane są „za zgodność z oryginałem”, zawierają datę wpływu do ośrodka. Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych. W decyzjach administracyjnych, wydawanych dla świadczeniobiorców tej formy pomocy znajdują się aktualne publikatory ustawy o pomocy społecznej oraz Kodeksu postępowania administracyjnego. W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Decyzje o przyznaniu pomocy w przeważającej części klienti odbierali osobiście, co potwierdzali podpisem i datą odbioru.

Ośrodek opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne zgodnie z art.17 ust.1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust.1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W stosunku do trybu i zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe.

Zgodnie z danymi zawartymi w sprawozdaniu MPiPS wynika, iż w roku 2011 pomoc okresową przyznano **138 osobom ze 132 rodzin**. Kwoty świadczeń w łącznej wysokości **226 029 zł** pokryte zostały z dotacji celowej w wysokości **178 787 zł** oraz środków własnych w kwocie **47 242 zł**. Głównym powodem przyznania tej formy wsparcia było bezrobocie – 118 i długotrwała choroba - 13. W pierwszym półroczu 2012 roku pomoc tę przyznano dla **90 osób** na łączną kwotę **94 223 zł**, w tym środki własne wynosiły **13 436 zł** oraz dotacja **80 787**

zł. Głównym powodem przyznania zasiłków okresowych w 2012 roku było również bezrobocie 76. Wysokość zasiłków zgodna z art. 38 ustawy o pomocy społecznej.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób objętych pomocą okresową, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach:

MGOPS-5011/Ro/58/II/2012; MGOPS-5011/Ro/13/III/2012; MGOPS-5011/Ro/123/X/2011; MGOPS-5011/Ro/26/I/2012; MGOPS-5011/Ro/28/XI/2011; MGOPS-5011/Ro/I/2012; MGOPS-5011/Ro/52/II/2012; MGOPS-5011/Ro/44/V/2012; MGOPS-5011/Ro/43/II/2012; MGOPS-5011/Ro/10/1/2012.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek posiadał datę wpływu). W aktach ponadto znajdują się aktualne dochody z zakładów pracy, odcinki emerytur i rent, zaświadczenia z powiatowych urzędów pracy, zaświadczenia o wysokości świadczeń rodzinnych. W decyzjach administracyjnych znajdują się aktualne publikatory ustawy o pomocy społecznej oraz Kodeksu postępowania administracyjnego.

Informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji. Do trybu i zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Zgodnie z danymi wynikającymi ze sprawozdania z realizacji programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za 2011 roku wynika, iż w ubiegłym roku pomocą w tym zakresie objęto ogółem **654 osoby**. Całkowity koszt Programu wyniósł **285 466 zł**, w tym dotacja **233 631 zł** i środki własne **51 835 zł**. Pomoc w formie posiłków otrzymało **ogółem 270 osób**, w tym 49 dzieci do 7 roku życia oraz 256 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej. W 2011 roku Ośrodek objął pomocą w formie zasiłku celowego **491 osób** ze 149 rodzin. Koszt zasiłków celowych wyniósł **140 774 zł**. W pierwszym półroczu 2012 roku pomocą w ramach Programu objęto **480 osób** ogółem na kwotę **132 024 zł**, w tym **52 810 zł** stanowią środki własne oraz **79 214 zł** dotacja. W formie gorącego posiłku objętych jest **ogółem 172 osoby**, w tym 21 dzieci do 7 roku życia oraz 143 osób uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej. W 2012 roku zasiłkiem celowym z Programu dożywiania objęto **376 osób** ze 116 rodzin na łączną kwotę **75 054 zł**.

Pozytywnym jest fakt, iż dożywianie we wszystkich placówkach oświatowych prowadzone jest w formie gorącego posiłku, 3 razy w tygodniu podawane jest drugie danie, natomiast 2 razy w tygodniu zupa z wkładką. Koszt jednego posiłku w 2011 roku wynosił 4,50 zł, w roku bieżącym kształtuje się na poziomie 4,34 zł.

Z punktu 27 tabeli sporządzonej przez p. o. kierownika, będącej załącznikiem Nr 3 do protokołu wynika, iż w okresach wakacji letnich dożywianie w szkołach nie jest prowadzone ze względu na fakt, iż dzieci w tym okresie nie uczęszczają do szkoły. W tym czasie stosowana jest zamienna forma pomocy, tj. zasiłek celowy na zakup posiłku.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej **pomocy w formie zasiłków celowych** w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

MGOPS-5024/Pp/125/VI/12; MGOPS-5024/Pp/14/I/12; MGOPS-5024/Pp/81/VIII/2011;
MGOPS-5024/Pp/118/XI/11; MGOPS-5024/Pp/34/III/11; MGOPS-5012/Pp/119/V/2012;
MGOPS-5012/Pp/83/III/2012; MGOPS-5012/Pp/58/IV/2011; MGOPS-
5012/Pp/119/XI/2011; MGOPS-5024/Pp/137/XI/11.

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej **pomocy w formie posiłku**, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

MGOPS-5023/Rd/57/IX/2011; MGOPS-5023/Rd/57/I/2012; MGOPS-5023/Rd/15/IX/2011;
MGOPS-5023/Rd/15/I/2012; MGOPS-5023/Rd/30/IX/11; MGOPS-5023/Rd/30/I/12;
MGOPS-5023/Rd/12/2011; MGOPS-5023/Rd/12/I/11/2012; MGOPS-5023/Rd/78/X/2011;
MGOPS-5023/Rd/78/I/2012; MGOPS-5023/Rd/43/IX/11

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja - aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc. Decyzje administracyjne na posiłek wydawane są dwa razy w roku (we wrześniu i styczniu) na ten sam wniosek, np. z miesiąca września lub sierpnia, w planie pomocy w wywiadzie dopisywana jest w styczniu informacja, iż przedłużany jest okres dożywiania w szkole na dzieci na okres od stycznia do czerwca. Raz na pół roku natomiast sporządzana jest aktualizacja wywiadu środowiskowego. Z wyjaśnień p. o. kierownika MGOPS w Sędziszowie wynika, iż pomoc w formie posiłku w roku szkolnym 2011/2012 przyznawana była na podstawie dwóch decyzji (pierwsza- na okres od IX.2011 do XII.2011) na wniosek strony, ponieważ na realizację Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” był ogłoszony przetarg a umowa wraz z kosztem posiłku obowiązywała do grudnia 2011 roku. Od stycznia br. w związku z kolejnym przetargiem zadanie realizuje inna firma, koszt posiłku uległ zmianie w porównaniu do roku 2011 i na ten okres wydane zostały decyzje przyznające pomoc w oparciu o pierwszy wniosek. W związku z zaistniałą sytuacją występuje rozbieżność pomiędzy datą decyzji a datą powołanego w niej wniosku. (Załącznik nr 4 – wyjaśnienia p. o. kierownika dotyczące decyzji administracyjnych wydanych na posiłek).

Do zasadności przyznanej pomocy nie wniesiono zastrzeżeń.

Ad. 3. Jakość usług opiekuńczych na terenie gminy ze szczególnym uwzględnieniem usług świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych lub osób w podeszłym wieku.

W Miejsko – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sędziszowie usługi opiekuńcze w 2011 roku świadczone były przez pięć opiekunek domowych na rzecz 18 osób. W roku 2012 natomiast dla 19 osób przez pięć opiekunek.

Zasady przyznawania i odpłatność za usługi reguluje Uchwała Nr III/17/2010 Rady Miejskiej w Sędziszowie z dnia 30 grudnia 2010 w sprawie zasad przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze oraz szczegółowe zasady częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania. Cena 1 godziny usług opiekuńczych wynosi w 2012 roku 22 zł, zgodnie z Uchwałą Nr XVI/125/2011 Rady Miejskiej w Sędziszowie z dnia 29 grudnia 2011 w sprawie ustalenia kosztu 1 godz. usług opiekuńczych w 2012 roku świadczonych przez opiekunki domowe Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sędziszowie. W roku 2011 koszt ten wynosił 18,40 zł, w oparciu o Uchwałę Nr III/17/2010 Rady Miejskiej w Sędziszowie z dnia 30 grudnia 2011 roku.

W trakcie kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o następujących numerach:

MGOPS-5025/Ruo/17/2011; MGOPS-5025/Ruo/16/2011; MGOPS-5025/Ruo/21/2011; MGOPS-5025/Ruo/19/2012; MGOPS-5025/Ruo/22/2011; MGOPS-5025/Ruo/15/2011; MGOPS-5025/Ruo/12/2011; MGOPS-5025/Ruo/02/2011; MGOPS-5025/14/2012; MGOPS-5025/Ruo/12/2012.

W aktach świadczeniobiorców znajdują się wszystkie niezbędne dokumenty do udzielania pomocy w formie usług opiekuńczych, m.in.: wnioski o pomoc, wywiady środowiskowe, dokumenty potwierdzające uzyskiwane dochody, orzeczenia o niepełnosprawności, zaświadczenia lekarskie, stwierdzające, że dana osoba wymaga pomocy osób drugich.

Do trybu i zasadności udzielonej pomocy nie wnosi się zastrzeżeń.

MGOPS w Sędziszowie realizuje zadanie związane ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. W myśl art. 50 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do poszczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Rodzaje specjalistycznych usług opiekuńczych, kwalifikacje osób świadczących te usługi oraz warunki i tryb ustalania i pobierania opłat za

specjalistyczne usługi świadczone osobom z zaburzeniami psychicznymi, jak również warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia z tych opłat, ze względu na szczególne potrzeby osób korzystających z usług, reguluje rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 roku w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. z 2005 roku Nr 189, poz. 1598).

Kontrolowana jednostka specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczyła w 2011 roku oraz w 2012 roku u 7 osób przez 2 opiekunki specjalistyczne, zatrudnione w wymiarze 1,5 etatu.

Sprawdzono losowo wybrane akta klientów, na podstawie których zostały wydane decyzje administracyjne nr: MGOPS-5025/Rzs/02/2012; MGOPS-5025/Rzs/05/2012; MGOPS-5025/Rzs/05/2011; MGOPS-5025/Rzs/06/2011; MGOPS-5025/Rzs/07/2011.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację. W aktach ponadto znajdowały się dokumenty poświadczające posiadane przez klientów dochody, potwierdzone „za zgodność z oryginałem” kopie zaświadczeń lekarskich lub zaświadczenia lekarskie, karty informacyjne leczenia szpitalnego. Pomoc przyznawano w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych, kodeksu postępowania administracyjnego. Decyzje przyznawano na okres jednego roku, informowano w nich stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji. Zgodnie z Zarządzeniem Nr 8/2011 p. o. kierownika MGOPS w Sędziszowie cena jednej godziny specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi wynosi 17 zł. Zespół kontrolny odnotował, iż w jednym przypadku w aktach klienta było ksero nieaktualnego (sprzed kilku lat) zaświadczenia lekarza psychiatry. W jednym przypadku również decyzja wydana na wnioskodawcę, męża klientki, na rzecz której świadczone są usługi, jednak w treści decyzji brak jakiegokolwiek mowy, iż biorcą świadczenia jest żona wnioskodawcy.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej skierował do domów pomocy społecznej. W 2011 roku w domach pomocy społecznej przebywało 10 osób, za pobyt których jednostka wydatkowała kwotę 95 240 zł. Obecnie w domach pomocy społecznej przebywa 8 osób. W pierwszym półroczu 2012 roku kontrolowana jednostka na pokrycie kosztów pobytu swoich podopiecznych w DPS wydatkowała kwotę 40 307 zł.

Ad. 4. Kontrola jakości pracy socjalnej poprzez analizę indywidualnych przypadków ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania instrumentów pracy socjalnej - kontraktu socjalnego oraz wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

W kontrolowanej jednostce praca socjalna podejmowana jest praktycznie podczas każdego bezpośredniego kontaktu pracowników socjalnych z podopiecznymi, zarówno w środowisku domowym, jak i w siedzibie Ośrodka. Główną metodą pracy socjalnej wykorzystywaną przez pracowników socjalnych Ośrodka jest metoda indywidualnego przypadku. Pracownicy socjalni w MGOPS m. in. przeprowadzają rozmowy i wspomagają swoich podopiecznych w trudnych sytuacjach życiowych, udzielają im wskazówek, poradnictwa, informują podopiecznych o możliwościach skorzystania z różnych form pomocy, dodatków mieszkaniowych, świadczeń rodzinnych, dokonują diagnozy środowiska, aktywizują zawodowo podopiecznych. W ramach pracy socjalnej w 2011 roku pracownicy socjalni Ośrodka zawarli z podopiecznymi 23 kontrakty socjalne, z czego 18 w ramach projektu systemowego PO KL. W 2012 roku do dnia kontroli pracownicy socjalni sporządzili 17 kontraktów, w tym 16 w ramach PO KL. Kontrakty dotyczyły przede wszystkim: podjęcia leczenia, konsultacji lekarskiej oraz rejestracji w powiatowym urzędzie pracy. Kontrakty sporządzone zostały w sposób prawidłowy, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 listopada 2010 roku w sprawie wzoru kontraktu socjalnego.

W ramach prowadzonej pracy socjalnej pracownicy socjalni ściśle współpracują z Miejsko – Gminnym Ośrodkiem Zdrowia, Komisariatem Policji, szkołami, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Sądem Rejonowym w Jędrzejowie.

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje projekt systemowy w ramach PO KL pn. „Aktywizacja społeczna i zawodowa osób korzystających z pomocy społecznej”. W 2011 roku w przedmiotowym przedsięwzięciu udział wzięło 18 beneficjentów, w roku bieżącym 16.

Kontrolowana jednostka nie ma zleconego do realizacji zadania wynikającego z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

Pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego i celowego, usługi opiekuńcze, posiłek przyznano celowo i zasadnie. W aktach znajdują się aktualne zaświadczenia z PUP, zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur, zaświadczenia o wysokości świadczeń rodzinnych. W decyzjach administracyjnych znajdują się aktualne publikatory ustawy o pomocy społecznej oraz Kodeksu postępowania administracyjnego. Warunki lokalowe w Ośrodku Pomocy Społecznej są zadowalające.

Statut kontrolowanej jednostki wymaga zmian w zakresie zadań własnych i zaleconych, obecnie obowiązujących i wynikających z ustawy o pomocy społecznej. W dokumencie tym widnieje zapis uchylonej w 2006 roku ustawy z dnia 26 listopada 1998 o finansach publicznych, w strukturze Ośrodka nie ujęto Świetlicy Środowiskowej.

Pracownicy socjalni i opiekunki specjalistyczne w MGOPS w Sędziszowie posiadają odpowiednie kwalifikacje wymagane na zajmowanych stanowiskach. W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, iż osoba p. o. Kierownika nie posiada specjalizacji z zakresu pomocy społecznej. Z wyjaśnień udzielonych przez p. o. kierownika wynika, iż po ustaleniach dokonanych z Burmistrzem Sędziszowa, Pan Grzegorz Grzywnowicz, pełniący w chwili obecnej obowiązki kierownika zobowiązany został do podjęcia studiów podyplomowych w zakresie specjalizacji w pomocy społecznej w roku 2012, a następnie po ich ukończeniu i uzyskaniu dyplomu planowany jest do objęcia stanowiska kierownika kontrolowanej jednostki.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz.1362 z późn. zm.), na jednego mieszkańca przypada tu 1 869 mieszkańców.

Pozytywnym jest fakt, iż dożywianie we wszystkich placówkach oświatowych prowadzone jest w formie gorącego posiłku. Decyzje administracyjne na posiłek wydawane są dwa razy w roku (we wrześniu i styczniu) na ten sam wniosek, np. z miesiąca września lub sierpnia, w planie pomocy w wywiadzie dopisywana jest w styczniu informacja, iż przedłużany jest okres dożywiania w szkole na dzieci na okres od stycznia do czerwca. Raz na pół roku natomiast sporządzana jest aktualizacja wywiadu środowiskowego. Z wyjaśnień p. o. kierownika MGOPS w Sędziszowie wynika, iż pomoc w formie posiłku w roku szkolnym 2011/2012 przyznawana była na podstawie dwóch decyzji (pierwsza - na okres od IX.2011 do XII.2011) na wniosek strony, ponieważ na realizację Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” był ogłoszony przetarg a umowa wraz z kosztem posiłku obowiązywała do grudnia 2011 roku. Od stycznia br. w związku z kolejnym przetargiem zadanie realizuje inna firma, koszt posiłku uległ zmianie w porównaniu do roku 2011 i na ten

okres wydane zostały decyzje przyznające pomoc w oparciu o pierwszy wniosek. W związku z zaistniałą sytuacją występuje rozbieżność pomiędzy datą decyzji a datą powołanego w niej wniosku.

Zespół kontrolny odnotował również, iż w jednym przypadku w aktach klienta korzystającego ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi znajdowało się ksero nieaktualnego (sprzed kilku lat) zaświadczenia lekarza psychiatry. W jednym przypadku również decyzja na tę formę wsparcia wydana została na wnioskodawcę, męża klientki, na rzecz której świadczone są usługi, jednak w treści decyzji brak było wzmianki, iż biorcą świadczenia jest żona wnioskodawcy.

Kontrolowana jednostka nie wykorzystuje kontraktu socjalnego poza projektem systemowym PO KL jako instrumentu pracy socjalnej.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez p. o. kierownika Ośrodka oraz pracowników socjalnych.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z p. o. kierownika placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. nr 61 poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczeniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
2. Wyjaśnienie p. o. kierownika MGOPS w sprawie uzupełnienia kwalifikacji.
3. Tabela sporządzona przez p. o. kierownika MGOPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”.
4. Wyjaśnienia p. o. kierownika dotyczące decyzji administracyjnych wydanych na posiłek.

Protokół sporządzono 19 lipca 2012 r., podpisano 20 lipca 2012 r.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Renata Gwóźdź
2. Barbara Smolanko

Ze strony kontrolowanej:

Grzegorz Grzywnowicz – p.o. Kierownika MGOPS